

STEINAR BRAGI

PLANINA

☰ KNIHA ZLIN

This book has been translated with a financial support from

MIÐSTÖÐ ÍSLENSKRA BÓKMENNTA
ICELANDIC LITERATURE CENTER

Copyright © Steinar Bragi, 2011
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Lucie Korecká, 2016

ISBN 978-80-7473-399-4

HRAFN

1. kapitola – Islandská flóra

Nad celou přírodou byl klid. Stíny na obzoru potemněly, chvíli se ostře rýsovaly proti nebi a pak splynuly s nocí.

Všichni čtyři mlčeli. Nebylo slyšet nic než tiché mumlání z rádia. Na zadních sedadlech si Vigdís četla knihu a Anna se právě probudila po krátkém zdřímnutí a otevřela si pivo. Mezi nimi ležel Annin pes Trygg, islandský ovčák, kterého si Anna pořídila před několika měsíci.

„Zahrajeme si takovou hru,“ přerušila Anna ticho. „Myslím si nějakou věc, něco tady v autě nebo venku, na cestě nebo na pláni...“

„No jo, na tohle už jsem zapomněl,“ skočil jí do řeči Egil, jeho hlas zněl samým očekáváním a po třech pivech a desátém loku z placatky poněkud dětsky.

„Zajímavé,“ prohlásil Hrafn a Egila přitom ignoroval. Pohlédl ve zpětném zrcátku na Annu, uviděl její tmavou siluetu a slabý svit v očích. „Co myslíš slovem věc? Co třeba svědomí tady tvého muže nebo jeho krev, to platí?“

„Ale fuj,“ řekla Anna posměšně. Egil se díval z okna a Hrafna napadlo, jestli se nekouká do postranního zrcátka, na Vigdís, která sedí za ním. „Ne, krev ne. Co není vidět tady v okolí, to neplatí.“

„O čem to mluvíte?“ zeptala se Vigdís a zavřela knihu *Islandská flóra*, do které byla až doteď zabraná. Anna jí vysvětlila hru a prohlásila, že začne.

„*Do it!*“ zvolal Egil a Anna hru zahájila. Hrafn nespouštěl oči ze silnice, která byla čím dál hůř vidět, jak se snášela tma. Večery už nebyly tak jasné, v noci se na několik hodin stmívalo a do jeho myšlenek se vkrádala zima, zvedala se jako příboj na obzoru a jako vlny strachu, který v něm v předchozích dnech narůstal. Už kolem poledne pocítil silnou touhu jet co nejrychleji, jen aby už byl zpátky ve městě.

„Řidičovy oči?“ hádala Vigdís a džíp dál uháněl mezi patníky, které zářily do tmy. Hrafn zmáčkl tlačítko a stáhl okénko, vystrčil hlavu a uviděl, že nebe je zatažené a mraky visí podivně blízko, ale koneckonců byli vysoko na planině.

„Myslíš, že to vyčteš z mraků?“ zasmála se Anna vzadu.

„Musíte mi s tím pomoci, pánové,“ řekla Vigdís. „Mě už nic nenapadá.“

„Patník,“ zkusil to Hrafn a okénko zase zavřel. Anna to zamítla. *Zima za polárním kruhem*, pomyslel si Hrafn. Je to věc? Přinejmenším byly její známky vidět všude kolem, skalisko rozpraskané mrazem, žádná zeleň, žádné barvy, žádná *flóra*. Jenom písek, šterk, různé odstíny černé a šedé.

Mraky brzy klesly až k zemi a auto vjelo do mlhy. Reflektory do ní vyřezávaly dva bílé kužely, ale po stranách, nad černou plání, byla tmavošedá. Nebylo vidět dál než na deset nebo dvacet metrů a Hrafna z toho, jak do ní upíral pohled, brzy rozbolely oči. Rád by si odpočinul od řízení, ale Egil byl příliš opilý, než aby mu mohl auto svěřit, a děvčatům by ho nesvěřil vůbec, snad ani ve městě, natožpak tady na pláni.

Zastavil, šel se vymočít a odpočinout si, díval se do mlhy, která rychle houstla a chladně a vlhce mu dopa-

dala na obličej. Nikdo z nich neměl zkušenosti s cestováním po horách a netušil, co dělat, kdyby se auto rozbilo. Vigdís to zmínila, když výlet plánovali, ale on s Egilem ji uklidnili jakousi povídaczkou, které sami nevěřili; nastavili GPS navigaci, ale ta přestala fungovat krátce poté, co vyjeli od sopky Askja – ale vlastně to nevěděli jistě, protože nikdo z nich se v tom přístroji pořádně nevyznal.

Uvažoval, jak dlouho by tady na pláni člověk sám přežil. V létě pár dní, pokud by měl přístup k vodě a našel závětrří, ale v zimě sotva víc než pár hodin, možná dokonce jenom minut; strach z toho, že se ztratil, by mu vehnal krev do pokožky a tělo by zchladlo, ztratil by soudnost, vynakládal by zbytečně velké úsilí a myšlení by se zhroutilo už jenom samotným zděšením.

Nasedl opět do auta a rozjel se. V mlze mdle problikávaly patníky jako oči hlubinných ryb. Koutkem oka zahlédl, jak si Egil zapaluje cigaretu a znovu si přikládá láhev k ústům, a uslyšel jeho smích. Ještě pořád pokračovali ve hře a Hrafn si najednou uvědomil, jak je absurdní, že oni čtyři proplouvají planinou severně od ledovce Vatnajökull, ve tmě a v mlze, skoro jako by to byla samozřejmost; popíjejí mexické pivo, lehce oblečení a pěkně v teple, které si nastavili tím, že otočili knoflíkem na palubní desce před sebou, se sluchátky v uších; nesou se nehybně krajinou, neslyší skřípání a praskání, jak pneumatiky drtí kamení, nedělají si s ničím starosti, ne takové – ne s *výletem*, ale s něčím úplně jiným, se vzájemnými vztahy, s tím, co jim někdo někdy řekl nebo udělal, včera nebo před dvaceti lety, se zůstatkem na účtu, a přitom sledují ubíhající krajinu.

Probral se, pokusil se soustředit na cestu, ale v tu chvíli mu došlo, že se něco změnilo. Po několika minutách jízdy zatočil napřed jedním směrem, pak druhým, zpomalil a nakonec úplně zastavil.

„Co je?“ zeptal se Egil.

„Vidíte někde patníky?“ Hrafn si zkoušel vybavit, kde naposled patník viděl, ale nepamatoval si to. Vzdálenost mezi patníky se už nějakou dobu postupně zvyšovala a všechno rychle zahalovala mlha.

„Do prdele,“ zavrčel Egil, narovnal se a vyhlédl z okna. Anna vykoukla mezi sedadly a zeptala se, jestli se ztratili.

„Mně by to nevadilo,“ dodala. „Ztraceni v mlze, jako v pohádkách.“

„Kde jsme naposled viděli patník?“ zeptal se Hrafn a pohlédl v zrcátku na Vigdís, která zvedla obočí.

„Nemám tušení,“ odpověděla. „Soustředila jsem se na hru.“

Hrafn se podíval před sebe do světla, na bílé závoje mlhy, šlápl na plyn a zase se pomalu rozjel.

„Jak jsi mohl sjet z cesty?“ vyčítal mu Egil.

„To se vyřeší,“ řekla Anna a vystrčila hlavu mezi sedadly. Táhl z ní ostrý omamný pach alkoholu. Nemohli být daleko od místa, kde z cesty sjeli. Hrafn měl nejasný dojem, že zahrnul trochu moc doleva, což znamenalo, že cesta musí být napravo od nich.

Zatočil doprava a snažil se udržet směr. Vigdís se ho zeptala, co dělá, a on jí to vysvětlil. „Tak budeme doufat, že *cesta* nezatáčí taky doprava,“ poznamenala Vigdís a Anna se zahihňala.

Hrafn zatáčel, dokud si nebyl jistý, že už jede moc dlouho na to, aby cesta ještě mohla být vpravo. Navíc asi zatáčel tak prudce, že objeli kruh, dokonce asi poměrně malý a možná víckrát než jednou. Ostatní měli příliš vypito, než aby si toho všimli, nebo jim to bylo jedno.

Znovu zastavil, vypnul rádio, aby se mohl lépe soustředit, a sáhl do přihrádky pro kompas.

„A tak to je,“ bručel Egil. „Žádné slitování.“

Hrafn otevřel kompas, položil si ho do klína a rozjel se na východ.

„K čemu to je dobré?“ chtěla vědět Anna.

„Abych nejezdil v kruhu,“ vysvětlil a sledoval střídavě kompas a plán před sebou.

„Ale máme správný směr?“ zeptala se Vigdís.

„Cesta, po které jsme jeli, vedla od severu na jih. Víím jistě, že jsme z ní nesjeli doleva. To znamená, že jsme západně od ní – a míříme na východ, abychom na ni zase narazili. Nebo se ti to nezdá?“

Vigdís zase zvedla obočí a Hrafn získal pocit, že je podrážděná.

„Zní to dobře,“ řekla. „Pokud tedy nepřejedeme přímo přes cestu, aniž bychom si toho všimli, mezi patníky...“

„Tak musíme prostě dávat pozor, ne? Kdo sedí vpravo, kouká tím směrem, ostatní druhým směrem.“ Zase se v něm ozvalo staré zoufalství, klaustrofobie. Stáhl okénko a viděl, jak mlha dál houstne, pach alkoholu sílil...

„Jak jsi sakra mohl sjet z cesty?“ slyšel vedle sebe fňukat Egila a už ho nedokázal ignorovat.

„A proč jsme z ní sjeli? Nesedíš snad vedle mě a nekoukáš ze stejného pitomého okna?“

„Já ale *neřídím*, ne?“

„No tak, kluci,“ ozvala se Vigdís a pohládila Hrafna po rameni, „co kdybychom se prostě uklidnili, zhluboka se nadechli a tak. Všechno se spraví, dřív než si myslíme.“

Zmlkli. Pes si sedl a chvílemi tiše kňučel, otevřeným oknem dovnitř doléhalo křupání písku pod koly. Hrafn vyhlédl do tmy na své straně auta, ale nic neviděl. Už jeli deset minut východním směrem a on nevěděl, co by měl dělat. Vybavil si svou první reakci, napadlo ho, že nejel dost daleko na západ, a sklopil pohled ke kompasu, aby

se přesvědčil, že mají správný směr. Pokud ho udrží, musí nakonec na cestu narazit.

„Nejsou tady průrvy nebo trhliny?“ zeptala se Anna.
„Měl by ses připoutat, Egile.“

„Nebo tekoucí písky,“ přidala se Vigdís.

„Brr. Které by nás pohltily, myslíš?“

„Jo, jako bažina. Našli se tady koně ze středověku, dobře zachovaní v bahně. A taky lidi.“

„Najít džíp by pak bylo úplné ternó. Se čtyřmi pasažéry, psem, mobily, esemeskami a zubními plombami. Jednadvacáté století se hlásí do služby vědy budoucnosti!“ Obě se zasmály.

Patníky ani cesta nebyly v dohledu. Hrafn se nechtěl vrátit, aby se z toho nemusel ostatním zodpovídat, proto se rozhodl, že bude pokračovat na východ; bezpochyby by bylo lepší zastavit a počkat, až se za pár hodin rozední nebo až se mlha rozplyne, ale bylo by neuvěřitelně hloupé, kdyby cesta byla jen několik metrů před nimi. Jel dál, nechtěl to vzdát moc brzy, ale možná jen ztratil pojem o čase, zapomněl se ve svých úvahách nebo mu to možná bylo jenom lhostejné; možná jim to všem bylo úplně lhostejné, mlčky hleděli do mlhy, která byla po stranách šedivá, ale uprostřed se rozjasňovala, takže mu připadalo, jako by projížděl zářivě bílou dírou, tunelem, který pokračuje stále hlouběji.

V jednu chvíli uviděl v mlze světlo, mdlé a žluté. Zatočil jakoby bezděčně směrem k němu a sevřel pevněji volant. Tma byla všude kolem nich v pohybu a Hrafn si tiše cosi mumlal, upíral oči do světla, ale to najednou zmizelo a z mlhy se cosi vynořilo a narazilo do auta.